

فصلنامه علمی - تخصصی معارف علوم انسانی و علوم اسلامی

شماره هشتم، بهار ۱۴۰۱، ص ۹۵ - ۱۰۹

نقش سکولاریسم در کربلا

یونس یوسفی^۱

سیداحسان علوی^۲

محمدجواد سعدی^۳

محمد صابری زاد^۴

چکیده:

وقتی سخن از جامعه توحیدی به میان می آید حتما ویژگی های این جامعه را باید مد نظر قرار داد اولین شاخصه این جامعه: خدا محوری است و در مقابل هواها قیام می کند. هدف از این تحقیق بررسی نقش سکولاریسم در کربلا است؛ روش تحقیق این پژوهش توصیفی - تحلیلی و روش گردآوری اطلاعات کتابخانه ای می باشد. در کربلا امام و پیشوای مکتب تشیع و جانشین حقیقی رسول خدا (ص) هدفش برقراری حکومت عدل و در پرتو آن آباد کردن دنیا و آخرت مردم بود؛ امام (ع) به درخواست مردم و برای پایان دادن به حکومت جور و برکندن ظلم عازم کوفه شد. نتیجه: جان امت آماده دریافت این تعالیم ناب نبود وقتی که بررسی می کنیم و می بینیم بعد از انقلاب پیامبر طبیعتا مردم باید استعداد بیشتری را برای کسب تعالیم ناب داشته باشند، کربلا گواه است که انقلاب پیامبر را با انحرافی مواجه کردند و قلب امت را با معارف ژرف اسلام بیگانه کردند انحرافی که سبب

۱. سطح سه (کارشناسی ارشد)، رشته فقه و اصول، حوزه علمیه جزائریه شهر شوشتر، استان خوزستان، ایران، پژوهشگر، استاد و معاون آموزش بخش مقدمات حوزه علمیه جزائریه شوشتر،

ywsfyy197@gmail.com

۲. طلبه سطح سه (کارشناسی ارشد)، رشته فقه و اصول، حوزه علمیه مشهد، استان خراسان رضوی، ایران، پژوهشگر و فعال فرهنگی،

sydahsanlwy99@gmail.com

۳. سطح سه (کارشناسی ارشد)، رشته فقه و اصول، حوزه علمیه جزائریه شهر شوشتر، استان خوزستان، ایران، پژوهشگر، فعال فرهنگی و استاد حوزه علمیه جزائریه شوشتر،

mhmddjwadsdy14@gmail.com

۴. کارشناسی ارشد، رشته تفسیر و علوم قرآن، دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، دانشکده علوم قرآنی میبد، پژوهشگر و فعال فرهنگی،

m.saberizad@gmail.com

شد امامی چون حسین (علیه سلام) به قتلگاه برود، از تحلیل این موضوع بر می آید توحید در جهان بینی ماند و به ایدئولوژی نرسید و حالی که توحید باید به مرحله عمل می رسید تا امت را پیروز و سعادت مند می کرد. به عبارت دیگر این سکولاریسم بود که بازیگر نقش اول در کربلا بود و پادزهر این سم مهلک خون بود و این خون هنوز می جوشد و ملت های تحت سیطره امویان را از زیر ظلم می رهاند.

کلید واژه: سکولاریسم، سکولاراسیون، جهان بینی، ایدئولوژی، کربلا، عاشورا، امام حسین علیه السلام

مقدمه

کربلا نامی بسیار پر آوازه است که بر قلب حق طلبان عالم نقش بسته است اسم کربلا وقتی از پژواک حنجره ی امت حزب الله بیرون می آید همراه خود مضامینی دارد، اولین جمله ای که در ذهن نقش می بندد پیروزی خون بر شمشیر است ائمه بزرگوار ما از دیر باز قیامی که شکل می دادند از نوع قیام دفاعی بود (مصباح/محمد تقی/دشمن شناسی/صفحه ۱۲۴).

و هیچ گاه برای امیال شخصی دست بر زره و شمشیر نبردند، کربلا جایی است که میعادگاه مبارزان حق طلب بعد از امام بود اما این حلاوت و پیروزی گران آمد تا جائی که امام معصوم با ۷۲ نفر از یارانش به قتلگاه رفتند و چقدر شجاعانه مبارزه کردند تا حق در کارنامه عملی خودش مدل مبارزه تا سر حدت شهادت برای بشریت داشته باشد، اما چه اتفاقی در حال رخداد بود که امام خود تصمیم گرفت یک مبارزه همه جانبه را طرح ریزی کند حتی با خانواده و حتی ۷۲ نفر، به اهداف انقلاب پیامبر که می نگریم متوجه می شویم اهداف انقلاب پیامبر را منحرف کردند. (خامنه ای، ۱۴۰۰، ص ۱۶۶).

ما می باید مقابل این تحریف کنندگان که امنیت ملی مسلمین را محدودش کردند استقامت می کرد. امام حسین (علیه سلام) وقتی حاکم ظالم را دید و در کنار خودش افرادی مومن انقلابی پا به رکاب مشاهده کرد برای زدودن نام ظالمان از صفحه تاریخ به سمت کربلا روانه شد، بله امام به میدان آمد، اما آیا حتما باید امام به میدان می آمد؟ جواب واضح است اگر به میدان هم نمی آمد انحراف شدید تر و امت اسلامی منجمد تر می شدن و سرانجام امام هم ترور می شد بنابراین امام با قدرت به میدان آمد.

اینجاست که اگر ابر قدرت هم باشی ملت تکلیف شناس نباشد غریب خواهید بود امام در کربلا غریب بود و غریبانه شهید شد اما پیام پر واضحی به ما آیندگان مخابره کرد و آن این که ملت مسلمان در حکومت اسلامی سعاتمند خواهد شد و تا حکومت اسلامی نشود توقع زیادی از دیتان نداشته باشید چرا که بدون حکومت اسلامی و بدون حاکم اسلامی دیتان تعطیل خواهد بود با این شرح و بست چرا معارف حضرت بر قلب و متن جامعه کار ساز نبود و باعث حرکت نشد؟ ملت بعد از رحلت نبی (ص) دچار یک انحراف شدند که امروزه سکولاریسم

لقب گرفته است. دین را فردی کردند و خلیفه را منصوب الهی نمی دانستند و در مسائل سیاسی اجتهاد به رای کردند.

پس فهمیدن نقش سکولاریسم در کربلا اهمیت پیدا می کند چرا که این مدل نگاه به قضایا بود که امامی را به مسخل برد و جامعه نبی را منفعل نمود و شد آنچه که نباید می شد (یزید خلیفه شد). برای اینکه کربلا مبدائی برای انقلاب های بشری علیه کفر و طاغوت است، شناخت یکی از مهمترین مؤلفه های شهادت رهبر قیام و عبرت گرفتن از آن حائز اهمیت می باشد بنابر این ما در این مقاله به نقشه سکولاریسم در کربلا خواهیم پرداخت و برای بصیر شدن به ابعاد این مبحث معنای سکولاریسم در لغت و اصطلاح و مولفه های سکولاریسم و تطبیق نقش سکولاریسم در کربلا مورد بررسی قرار خواهد گرفت. امید است این مقاله بر شناخت مومنین از واقعه کربلا بیفزاید و موجبات خشنودی قلب نازنین آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و رضایت بی بی حضرت معصومه (سلام الله علیها) گردد.

الف) مفهوم شناسی

۱- تعریف لغوی سکولار

در لغت عربی به معنای زمینی، علمانی، مدنی (نبویان/۱۳۹۳/ص ۱۴۶) اما در فارسی به معنای جدایی دین از سیاست (معین /۱۳۸۸/ ۴ ص ۶۳۵)

۲- تعریف اصطلاحی سکولار

به اعتقاد هولیوک سکولاریسم حرکتی است که قصد دارد زندگی، رفتار و سلوک انسان را بروز توجه به خداوند و آخرت سامان دهد (نبویان/۱۳۹۳/ص ۱۴۶-۱۴۷)

و همچنین ویلسون سکولاریسم را یک ایدئولوژی دانست که آگاهانه هم گونه های اعتقاد به امور و مفاهیم ماورائی طبیعی و کار کرد های ویژه آن را ترد و تخطئه کرده است.

۳- تعریف سکولاراسیون

معنای لغوی و اصطلاحی سکولاراسیون مساوی اند به فرآیند دنیوی و عرفی کردن و غیر مقدس سازی گفته می شود. آلن بیرو معتقد است که سکولاراسیون از واژه سکولار معنای غیر مقدس و غیر روحانی گرفته شده است.

ب) نقش سکولاریسم در کربلا

وقتی که زندگی ائمه را به تعبیر حضرت آیه الله خامنه ای به مثابه یک انسان ۲۵۰ ساله تصور می کنیم (خامنه ای / علی / انسان ۲۵۰ ساله / ص ۲۰). زندگی سراسر درس برای بشریت به همراه دارد هنگامی که پیامبر مبعوث شد و سه هدف را دنبال می کرد (خامنه ای / ۱۴۰۰ / ص ۱۶۶).

نبی مکرم (صلی الله علیه و آله) اسلام برای رسیدن به این سه هدف از هیچ کوششی دریغ نمی کرد بعد از اینکه انقلاب پیامبر شکل گرفت افرادی می بایست از انقلاب پیامبر دفاع کنند و جلوی تحریف را بگیرند این کار جزئی از عهده ی ائمه که پرورش یافته پیامبر بودند بر نمی آمد. (خامنه ای / ۱۴۰۰ / ۶۷).

وقتی به سردمدار داری معاویه خلافت از امام حسن (علیه سلام) سلب شد و امام حسن (علیه سلام) شروع به ایجاد یک تشکیلات مخفی برای رسوائی حکومت بنی امیه نمود امام حسن (علیه السلام) با صلح نامه ای که امضاء کرد به قیام امام حسین (علیه السلام) مشروعیت بخشید، چرا که خلفای بنی امیه نمی توانستند به مفاد آن عمل کنند و عدم التزام به این مفاد یعنی حجت داشتن و مهر تایید بر قیام امام حسین (علیه سلام) بود.

وقتی که معاویه بن ابی سفیان خرقه خلافت را بر یزید پوشاندن و عدم التزام معاویه به مفاد صلح نامه حجت را بر امت مسلمان تمام کرد و عدم مشروعیت نظام اموی آشکار بود آشکار تر شد امام حسن (علیه سلام) امام حسین (علیه سلام) را برای همچون روزی تربیت نمود برای جلوگیری از یک انحراف بزرگ ، انحرافی که تمام ارکان انقلاب پیامبر (صلی الله علیه و آله) را رو به اضمحلال می برد، اینجاست که امام حسین (علیه سلام) در قامت یک مبارز پا به عرصه میدان نبرد می گذارد برای قطع کردن این خط انحراف فکری که از زمان معاویه و خلفای ثلاث طرح ریزی شده بود. تمام هدف معاویه نابودی اسلام بود البته به اسم اسلام بر علیه اسلام.

وقتی یزید خلف ناشایسته معاویه قدرت را به دست می گیرد از وجناتش بر می آمد اسلام را به اندازه سر سوزنی قبول ندارد بر خلاف پدرش که حداقل اهل مراعات ظاهر است بود ، امام حسین (علیه سلام) وقتی از بیعت با امویان امتناع ورزید و سیل نامه ها برای قیام به سمت او روانه شد عزم کوفه کرد، ابتدا مسلم را برای ایجاد مقدمات قیام روانه کوفه کرد اما عده ای گفتند تا امام نیاید خروج به صلاح نیست امام هم بعد از تشکیل انقلاب اسلامی در سال ۵۷ عده ای مسلم مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را بر حق نمی دانستند اما مردم ، مردم کوفه نبودند در آن برهه امویان با این مغالطات جامعه مسلمان را منجمد کرده بودند ثمره اش شد: دریغ از یک شب مقاومت، غریبی مسلم در کوچه پس کوچه های کوفه که به دنبال یک سرپناهی می گشت در این واقعه سری نهفته است دنیا گرائی عبرتی است که مومنان باید از خطرش بر دین و دنیای خود هراسان باشند.

بعد از شهادت حضرت مسلم (علیه سلام) و رسیدن ظهر شهادت این سفیر عالیقدر مجاهد، امام برای مبارزه نلغزید و برای مبارزه با طاغوت مصمم بود اگر امام حرکت نمی کرد نهایت سرگذشت امام حسین (علیه السلام) ترور بود، همانند اخ صدیقش امام حسن (علیه سلام) و آیندگان هیچ گاه الگوی ضد استکباری در این سطح

نداشتند اما رسالت امام حسین (علیه سلام) نوید از چیز دیگری غیر ترک مبارزه می داد و آن مبارزه تا سرحدات شهادت و رسوا کردن طاغوت و تمام کردن حجت بر تمام حق طلبان عالم در تمام ادوار بود امام حسین (علیه سلام) وقتی ایمان به هدف مشک الهی داشت با خانواده انقلابی خود وارد میدان نبرد شد، شور و شعور انقلابی این خانواده آنقدر مبین بود که بعد از کربلا هر قیامی صورت می گرفت در شرق و غرب بی ارتباط با کار تشکیلاتی امام حسین (علیه سلام) نبود اما این دنیا گرایی بود که اغشار مردم را مقابل امام قرار داد وقتی ولی خدا داشت به پیکار با خصم می شتافت چون عدو می دانست کلمه کلمه بیانات حضرت برخواسته از فترت است به لشکریان گفتند هل هله کنند مبدا سخنان امام لشکریان را منقلب کند ، نکته مهم که از این رخداد برداشت می شود این است که هر جا دیدید منطق و عقلانیت جایشان با هیاهو عوض شد بدانید دشمن صحنه را مدیریت می کند علت هیاهو ضعف در جریان باطل است که یارای مقابله با حق را ندارند. دنائت هایی که اصحاب یزید به خرج دادند که از قانون جنگ و فروسیت به کلی بدور بود به پاره ای از آنها اشاره می کنیم (مطهری /۱۳۸۸/ ۲ /۱۶۷).

۱_ منبع آب (... بر حریف بلکه بر اطفال و کودکان)

۲_ کشتن اطفال ، خصوصا در برابر دیدگان مادر ، خواهر و عمه نظر طفلی که دو گوشواره داشت.

۳_ برهنه کردن پیکر مقدس امام حسین (علیه سلام) به واسطه طمع در لباس های آن حضرت

۴_ هجوم به زن ها و کندن زیور از بدن آن ها

۵_ سنگسار و تیرباران کردن آن عده قلیل

۶_ شماتت های لاذع (۱۴_ شماتت های نیش داروگزنده)

۷_ سر شهید به گردن اسب آویختن

۸_ سب و دشنام

۹_ اسب تاختن بر بدنه آن حضرت

۱۰_ تنگ گرفتن به اسیران و زدن آن ها و سوار کردن آنها بر شتران بی جهاز

۱۱_ غل کردن بیمار (امام سجاد (علیه سلام)

۱۲-مقابل کردن سر های بریده با اسراء

۱۳- جای بد به اسیران دادن

۱۴-شماقت به اسیران داغ دیده

ج) ویژگی های مهم دشمنان امام حسین (علیه السلام)

۱- معنویت قلبی

معنویت را علم کرده بودند که دست در دست متکبران داشت و الله ای که مقبوشان بود واقعا اکبر نبود معنویت را اتخاذ کردند که فقط جملاتش را در ذهن داشتند همراه با تعهد و عمل نبود، معنویت زاینده و از سوی آگاهی نبود این معنویت هیچ گاه نمی تواند جامعه را از یوغ کفر برهاند به اسم الله، ولی الله را شهید کردند

۲- نداشتن صبر استراتژیک

تمام هستی را در دنیا دیدند و به نصرت الهی مومن نبودند اما آنهایی الان می درخشند که صبر پیشه کردند و دنباله روی امام بودند آیا با این صبر استراتژیک جاودانه نشدند؟ حضرت عباس (علیه السلام)؟ حضرت زینب (سلام الله علیها)؟ البته صبر به معنای دست روی دست گذاشتن نیست صبر یعنی جلو برو استقامت کن.

معنویت انقلابی با مسیر استراتژیک خروجی اش عقلانیت انقلابی است و از عقلانیت انقلابی غیرت دینی که لازمه ی جامعه توحیدی است حاصل می شود.

اگر در تفکر و اندیشه ی امام حسین (علیه السلام) ذره ایی تفکر سکولاریستی می بود اگر خودش وارد کربلا می شد خانواده اش را هرگز وارد نمی کرد.

این اندیشه توحیدی است که برای فدا شدن در راه خدا فرد نمی شناسد، جنسیت و سن نمی شناسد فقط قرب الی الله را درک می کند و راه مغرب شدن به سوی خدا آموزش عملی میدهند و همچنین کربلا به ما آموخت: وقتی جان امامی چون حسین (علیه السلام) فدای حکومت الله باد ماهم صد البته فدای حکومت الله باد.

سکولاریسم هدفش زدودن دین از ساحت اجتماع است و اندیشه اسلام ناب هدفش پیاده کردن فرامین الهی در متن جامعه است وقتی حکومت اسلامی شد حتی اگر مسئولین فاسد هم داشته باشد بصورت قهری انسان سازی شکل می گیرد جامعه متوقف نمی شود همچون زمان بنی عباس که حاکمان ظالم و فاسد وجود داشت اما چون

حکومت از آن اسلام بود پیشرفت و آبادانی به صورت قهری بود حال شما تصور بفرمائید امامی یا نائب امامی که راس این حکومت باشد این جامعه قطعاً سرعت رشد و ترقی اش چندین برابر است قیام امام حسین (علیه السلام) به خاطر حکومت بود تا سرعت رشد امت را افزایش دهد و کارخانه انسان سازی را رونق دهد و جایی برای انحراف انقلاب پیامبر نباشد اما سکولارها که از تدایی اسلام هیچگاه خشنود نمی شوند مانع می شوند و می گویند سیاست با اسلام منافات دارد و در ذیل این شعار به مقاصد پلید خود دست می یابد چپاول می کنند.

د) سه خصوصیت دشمن در کربلا

۱. فعالیت رسانه ای قوی دشمن در کربلا

جاسوسان و مخبران حکومت اموی با اشراف اطلاعاتی که بر کوفه داشتند توانستند جمع تفرقه زده ی مسلمین را بایک عملیات روانی از پای در بیاورد و با پمپاژ کردن اطلاعات غلط مردم را از حمایت امام دلسرد کنند و عده ای را هم با پول بفریبند و بر گرده عده ای نا آگاه هم سوار شوند اینکه امام باید امام بماند و در امور سیاسی دخالت نکند حرفی بود که از اتاق فکر امویان بر زبان عوام در کربلا بنابر این دشمن در بعد رسانه بسیار قوی بود.

۲. دشمن نقد می زد

از زمانی که امام وارد صحرای کربلا شد اگر نقد دشمنان را برشماریم خود مقاله ای مجزاست اما به پاره ای از انتقادات دشمنان اشاره می کنیم:

ای حسین تو نوه پیامبری برو و به عبادت برس

ای حسین اگر تو بر حق بودی خانواده ات را سپر نمی کردی

ای حسین جواب این خون ها را چه کسی می دهد؟

حر وقتی که برگشت چقدر توسط دشمن شماتت شد (قمی/۱۳۹۰/ ۱ / ۴۸۱)

قیام، قیام به حقی نیست حسین هم سودای حکومت دارد

۳. دشمن وعده می دهد

اگر می‌خواهید دشمن در کربلا را بشناسید با وعده‌های رنگارنگش بشناسید که جزء در مواردی اندک جامعه عمل پوشانده نشده، قول‌هایی دادند اما اجرائی نشد مثلاً وعده کردند اعتماد بنفوس ملی مسلمین بر می‌گرداند چه شد؟ وعده کردند موازین اسلامی را رعایت کنند؟

وعده امارت ری را به سر لشکر عمر دادند چه شد؟! قرار بود با شهادت امام حسین (علیه السلام) امنیت را به بلاد مسلمین بیاورند چه شد؟

اینها پاره‌ای از وعده‌های بی‌ثمر امویان در کربلا بود

در کتاب عصر امام خمینی چنین آمده است:

حقیقت جویی از دلایل رویکرد انسان معاصر به اسلام است و برای این مسئله نمونه‌هایی را ذکر کردند. حقیقت جویی نه تنها از دلایل انسان معاصر به اسلام است، بلکه از دلایل رویکرد انسان در همه اعصار حتی در کربلا به اسلام است وقتی که این روح حقیقت جویان حر به تکاپو افتاد فقط حسین (علیه السلام) را تنها راه سعادت می‌شناخت وقتی امت‌ها با شهادت امام خمینی ضمیر حقیقت طلبی‌شان شعله‌ور شد؛ چنان در متن جامعه برای هجرت ایجاد انگیزه می‌کردند که نهضتی پس از نهضتی شکل می‌گرفت و هیچ‌گاه اسلام را در جامعه که ظرف تحققش جامعه بود را جدا متصور نمی‌کرد.

در کربلا توحید در جهان بینی داشتند اما این توحید در جهان بینی هیچگاه در جامعه اثر نینخشید، تمام اهداف انبیاء این بود که توحید در جهان بینی را به توحید در ایدئولوژی و رفتار بکشانند (خامنه / ۱/۱۳۹۲ / ۲۰۱) که مهم‌ترین شاخصه توحید در ایدئولوژی و جهان بینی ایمان است ایمان گرایش قلبی است. (همان ص ۱۱) که تمام روح و جسم شخص متوجه آن باشد که به او معتقد شده است.

و) تعهدات امام حسین (علیه السلام)

امام (علیه السلام) از فضای جاهلی هجرت کردند برای ایجاد فضای اسلامی که این هجرت جذاب‌ترین هجرت تاریخ بشریت است

۱. تعهد به جهاد

وقتی که امام حسین (علیه السلام) هجرت می کند برای ایجاد فضایی اسلامی لازم این هجرت، جهاد می باشد چرا که عده ای از فضای اسلامی نفع شخصی نمی برند بنابراین ضد امام (علیه السلام) خواهند شد و جهاد لازم می آید.

۲. تعهد به هجرت

نمره هجرت و جهاد امام نشأت گرفته از ایمان امام بود تا هم اکنون خط فکری امام حسین (علیه السلام) ملاحظ مهاجران و ... است و هر مهاجرت و جهادی که رخ می دهد در عالم بی ربط با کربلا نیست.

ه. مؤلفه های سکولاریسم

وقتی نقش سکولاریسم در کربلا را مطرح کردیم در این قسمت شناخت مؤلفه های سکولاریسم حائز اهمیت می شود؛ عمده ی مؤلفه های سکولاریستی که در کربلا سه مورد بود که به آنها اشاره می کنیم:

۱. دنیا گرایی

وقتی جامعه توحیدی دنیا را یک دنیای عبوری معنا نمی کند و قائل به توقف در دنیا می شود قطعاً ارتباط ملک و ملکوت از ساحت عمل را گسسته است چون کسی که گرفتار دنیا شد دیگر از فرآیند الهی سرباز می زند و فاصله می گیرد در قانون الهی دنیا نقش کلیدی را دارد و این دنیا به حدی مهم است که عالم ملکوت را هم تحت تاثیر می گذارد، محوریت دنیا شاخصه اش اصالت، سود و منفعت است هرکس سود خود را می بیند، مانند عده ای که رحم به انگشتر امام و لباس امام نکردند، حال سوال مهمی که باید مطرح نمود این است: حال که سود الویت دار شد در دنیا ملاک اخذ سود چیست؟

ملاک قدرت می شود مانند حکومت بنی امیه که چون چند صباحی قدرت گرفته بودند طریقه های به سود رسی را طی کردند: ک با با آتش زدن خانه خدا بعد از قائله کربلا، و سرکوب نهضت های دینی، بعد از کربلا بنا بر این دین می گفت دنیا مقدمه آخرت است اما یزیدیان در کربلا فکر می کردند دنیا اصل است و برای رسیدن به منافع دنیایی در قید بند هیچ معذوری نبودند امروزه هم کشوری چون ایالات متحده امریکا به کشور های آسیایی مغنی از ذخایری چون نفت و گاز و ... لشکر کشی می کند، چرا؟ دنیا گرایی که ختم به اصالت سود میشود این دنیا گرایی مبتنی بر اصالت سود بود که این چنین رهبر نهضت را شهید و خانواده اش را به اسیری بردند امام در آیه قرآن می فرماید: أَلَيْسَ الصَّبْحُ بِقَرِيبٍ، (سوره هود / ۸۱)؛ آیا صبح نزدیک است؟!».

نقد: در ناامیدی بسی امید است / پایین شب سیه سفید است.

مهم این است که استقامت صبر و امید داشته باشیم از جنس استقامت و امید حسین (علیه السلام) که از الان در دنیای کنونی با شرایط ویژه اش کربلا محور مقاومت و صبر استراتژیک و امید است و امید و صبر مقاومتی عامل محرک تمام جهاد های توحیدی که از کربلا منشعب می شوند:

«إِنَّهُ لَا يَيْئَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ» (سوره یوسف/۸۷)؛

از رحمت خدا نا امید نشوید چرا که تنها گروه کافران از رحمت خدا نا امید می شوند.

«وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ»

قطعاً هر خدا را یاری کند خدا او را یاری خواهد کرد.

«أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ»

آیا صبح نزدیک است.

این درس کربلاست که باید در مقابل هوا خواهی های دنیائی صبر به معنای مقاومت و امید استراتژیک داشته باشیم و این دنیا گرایی به ظاهر زیبا مارا منحرف و مقابل امام قرار ندهد و بدانیم نصرت الهی که آیاتش ذکر شده قطعی است.

۲. فرد گرایی

دومین مؤلفه فرد گرایی بود که باعث جریان سکولاریسم در کربلا شد عرض شد یکی از مهم ترین مولفه های سکولاریسم در کربلا دنیا گرایی بود و خصوصیتش اصالت سود بود و در این قسمت می خواهیم پردازیم به این که این سود مال چه کسی است؟

طبیعتاً پاسخ می دهیم مال فرد خواهد بود و آنجایی که کار اجتماعی انجام دادند برای لذت سود شخصی بیشتر است نه نفع اجتماعی بنابراین این موج فرد گرایی در کربلا کاملاً مشهود بود در کربلا هرکسی برای سود شخصی فردی، بر علیه امامش به میدان آمد اما مکتب و سیره امام نقشه اش چیست؟ امام هدفش این است که فرد را در بستر اجتماع به کمال برساند و وقتی حکومت درست شد کارخانه های بزرگ انسان سازی تشکیل می شود هدف امام رساندن ندای توحید به بستر اجتماع و رساندن مردم به فهم دقیق از دین و با شهادتش اثبات کرد فدا شدن

برای قدرت مطلق لایزال بزرگترین ارزش برای بزرگترین افراد است پس فرد گرایی در کربلا بود اما وضوح ردش جهانی شمول است

۳. عدم آگاهی

عدم فهم صحیح از میان دین و عدم درک درست از انقلاب پیامبر باعث شد فرد به موقع در میدان حاضر نباشد این همه نهضت های که بعد از شهادت امام حسین (علیه السلام) تا الان هم ادامه دارد علتش چیست؟ آگاهی است.

عدم آگاهی از مبانی دین اعتماد به نفس ملی مسلمین را مخدوش کرد و گروه گروه شیعیان را به مسلخ برد و باعث شد حاکمان ظلم و طاغوت بر آن ها حکومت کنند درک عمیق از میان دینی بود که ۷۲ تن از شهدای کربلا را تا به امروز و تا قیامت ماندگار می کند این ۷۲ تن از سیره محمدی علوی و حسینی (علیهم السلام) آموختند آگاهی همراه با تعهد و عمل است که ضریب پذیرش گفتمان امام حسین (علیه السلام) را بین اقشار مختلف مردم در اعصار مختلف بالا خواهد برد اما اگر تعهد نباشد مصداقش فاتحان ظاهری کربلا است که جزء منفورترین افراد در تاریخ بشریت اند. (خامنه ای، تحلیل سیاسی، ص ۲۰).

(و) بررسی تطبیقی سکولاریسم در کربلا

اینکه بدانیم قیام مقدس امام حسین (علیه السلام) از کجا شروع شد؟ آیا بنخاطر نامه کوفیان بود؟ پس چرا بعد از محرز شدن بی وفای کوفیان مبارزه را ادامه داد؟ چرا با خانواده؟!

شهید مطهری می گوید: چون امام حسین (علیه السلام) با حکومت یزید بیعت نکرد بعد مردم کوفه دیدند امام بیعت نکرد نامه نوشتند و دعوت به قیام کردند عامل بعدی که خود امام به آن اشاره کردند، فرمودند امر به معروف و نهی از منکر بود.

(ی) پس عامل نهضت مقدس امام حسین (ع)

۱- امتناع از بیعت

۲- دعوت کوفیان

۳- امر به معروف و نهی از منکر

نکته مهم امام حسین (علیه سلام) برای ادای تکالیف قیام کرد وقتی که از مکه خارج شد همین را فرمودند: «مَنْ كَانَ بِأَذَلِّ مَا فِيهَا مَهْجَتَهُ، وَ مَوْطِنًا عَلَى لِقَاءِ اللَّهِ نَفْسَهُ فَلْيَرْحَلْ مَعَنَا فَإِنِّي رَاحِلٌ مُصْبِحًا إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى، (قمی/بی تا/۴۴/۳۶۶)؛

هر که خواهد تا خون دل خود را در راه ما نثار کند و آماده حرکت هست همراه ما کوچ کند که من بصبحگاه امشب کوچ خواهم نمود».

یعنی لقا الله یک طرف قضیه است اگر آماده شهادتید بیائید، حال اگر حکومت ها آماده تشکیل دادن بود تشکیل می داد، اما اینطور نبود امام فرض شهادت را تصور نکرده بود بلکه قیامش برای خدا بود و خود را آماده ی این احتمالات کرده بود و به دیگران هم توصیه میکرد خودشون را آماده کنند.

انواع سکولاریسم

الف) سکولاریسم خشن

ملحدین می باشند که خدا را قبول ندارند تا اینکه نقشی را برای آن قائل باشند.

ب) سکولاریسم نرم

خدا را قبول دارند اما در تمام ساحت ها حق دخالت برای آن حد نظر نمی گیرند.

سکولاریستی که در کربلا حاکم بود سکولاریسم نرم بود چرا که نماز می خواندند با زبانی مشترک، اعمالی مشترک اما با دو دیدگاه :

۱. یکی همه چیز را می خواهد خدائی کند

۲. دیگری فقط خدا را برای روی سجاده می خواهد وقتی دخالتی در امور کلان برای خداوند قائل نیستند .

اگر به مکالمات امام با سران فتنه در کربلا نگاه کنیم، در می یابیم مهمترین عامل، نبود خدا در زندگی فتنه گران بود که همان سکولاریسم نامیده می شود .

ملاقات امام با عمر سعد

حضرت فرمود : ای پسر سعد ! آیا با من مقاتله می کنی و از خدا هراسی نداری؟

ابن سعد گفت: اگر از این گروه جدا شوم، خانه ام را خراب و اموالم را از من می گیرند و برحال افراد خانواده ام از خشم ابن زیاد بیمناکم

در ادامه امام فرمودند: تو را چه می شود؟ خدا جان تو را به زودی در بستر بگیرد و تو را در روز قیامت نیامرزد. گمان می کنی که به حکومت ری و گرگان خواهی رسید؟ به خدا سوگند چنین نیست و به آرزویت نخواهی رسید. (ذوالفقار/۱۳۸۸/۱/۳۲)

حضرت از بشرین غالب از اوضاع و احوال کوفه پرسیدند: گفتند: شمشیرها در خدمت بنی امیه و دلها با توست. حضرت او را تصدیق کردند. (مفید/۱۳۱۴/۱/۶۷)

بستن آب بر روی لشکر امام حسین (علیه السلام)

پیش بردن نبرد بر خلاف مقررات جنگی مثلاً قطعی آب و اسیر گرفتن و کتک زدن اسرا

موارد از ای سنخ بسیارند اما می دانیم وقتی انگشتی را با انگشت می بند و گوشواره را با گوش می کشند آیا خدا را در زندگی اطاعت کردند؟

اتفاقات کربلا حاوی یک پیام بود نبود خدا در زندگی که سکولاریسم است امام حسین (علیه السلام) به ما آموخت هر وقت انقلاب اسلامی را تحریف کردند باید قیام کرد مثنی و فرادا و جلوی تحریف باید ایستاد، و اینکه آموختیم اگر خدا در زندگی نیاید خود را آماده کنیم برای رفتن یک حسین دیگر به قتلگاه، اگر بعد از شهادت پیامبر اول مردم عبرت می گرفتند قطعا ۱۲۴ هزار پیامبر به قتلگاه نمی رفت پیامبران و ائمه و علما برای اینکه خدا را در زندگی بیاورند از زمان خلقت حضرت آدم در تلاش بودند اما بخاطر اینکه بشر در بردن خدا در زندگی به جهت وابستگی دنیائی ناکام بود معصومین هم یکی پس از دیگری به قتلگاه می رفتند بنابر این با نفی سکولاریسم در زندگی خدا را در زندگی بیاوریم و همین بزرگترین مقدمه سازی برای ظهور منتقم کربلا است.

نتیجه

حوادث تاریخی درس عبرتی است برای کسانی که می خواهند حرکت های خود را با کمترین ضریب خطا انجام دهند. در صحنه کربلا آنچه محرض است این است که در ظاهر دو طرف مسلمان بودند هر کدام رفتار خود را به شریعت و عقل گره می زدند. اما چه شد که مردم (کسانی که در صحنه کربلا حاضر بودند) با آن که می دانستند

حق چیست اما عملاً عده زیادی خلاف آن عمل کردند و در مقابل شعور خود قد علم کردند؟ مگر نه آن است که همه آن جماعت تیغ کش و قد علم کرده در برابر امام حسین (ع) اصالت و نسب ایشان را می شناختند. برآستی چه چیزی این جماعت را دچار خطا در فهم صحیح نمود؟

با بررسی دقیق و ریشه یابی آن به این مهم (سکولاریسم فکری و دینی) پی می بریم. طمع و دنیا گرایی خواص امت و تلاش در انحراف افکار عمومی به وسیله زر و زور و رسانه، عامل و مجرم اصلی صحنه کربلا است. همه کسانی که در صف یاران معاویه و یزید بودند به حقانیت علی ع و فرزندان بارها اقرار داشته اند اما به راحتی حقانیت را مخدوش نموده در مقابل آن صف آرای می کردند. قیام امام حسین (علیه السلام) در جان بشر چنان انقلابی به پا کرده که ثمراتش امروز در انقلاب های بین المللی شاهدیم. موقعی این مهم حاصل می شود که ما باید توحید در جهان بینی را به توحید در ایدئولوژی سرایت دهیم، وقتی در متن جامعه تفکر توحید سریان پیدا کرد ائمه به قتلگاه نخواهند رفت و به اصطلاح امروزی سکولاریسم تفکر ناب تلقی نمی شود و بشر به سعادت حقیقی خودش که لقاء الله است هم در دنیا و در عقبی خواهد رسید.

منابع

قرآن کریم

- ۱- بیرو/آلن/فرهنگ علوم اجتماعی/مترجم باقر ساروخانی/ناشر کیهان/سال ۱۳۷۵.
- ۲- حاجتی/میر احمد رضا/عصر امام خمینی/موسسه بوستان کتاب/چاپ بیستم/
- ۳- خامنه ای/علی/طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن/انتشارات ایمان جهادی/چاپ اول/اردیبهشت ۱۳۹۲ه ش
- ۴- _____/دو امام مجاهد/انتشارات انقلاب اسلامی/چاپ نهم/بهار ۱۴۰۰
- ۵- _____/همرزمان حسین/انقلاب اسلامی/چاپ هجدهم/زمستان ۱۴۰۰ه.ش
- ۶- _____/تحلیل سیاسی/انتشارات انقلاب اسلامی/چاپ نوزدهم/تابستان/۱۴۰۰ه.ش
- ۷- ذوالفقاری/شهر روز/امام حسین از مدینه تا کربلا/انتشارات اشجع/چاپ اول/۱۳۸۸ه.ش.

- ۸- راجی / محمد حسین / گام تمدن ساز / دفتر نشر معارف / مشهد / چاپ چهارم / ۱۳۹۹ ش.
- ۹- سامانی تکونی / مهدی / آسیب شناسی دین و معرفت دینی / موسسه بوستان کتاب / چاپ اول / سال ۱۳۸۹ ش.
- ۱۰- شوبکلائی / مسلم / خلاصه طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن / انتشارات زمزم هدایت / چاپ اول / ۱۳۹۸ ش.
- ۱۱- قرائتی / محسن / مبانی قرآنی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی مقام معظم رهبری / انتشارات موسسه فرهنگی / چاپ چهارم / تابستان ۱۳۹۹ ش.
- ۱۲- قمی / عباس / منتهی الامال / چاپ اول / تابستان ۱۳۹۰ ش.
- ۱۳- معین / محمد / فرهنگ فارسی / ناشر اشجع میکائیل / چاپ چهارم / تهران / ۱۳۸۸ ش.
- ۱۴- مفید / محمد بن محمد / الارشاد فی معرفته حجج الله علی العباد / قم / کنگره جهانی هزاره شیخ مفید / چاپ اول / ۱۴۱۳ ه.ق.
- ۱۵- مطهری / مرتضی / حماسه حسینی / قم / انتشارات صدرا / چاپ شصت و چهارم / دی / ۱۳۸۸ ش.
- ۱۶- مصباح یزدی / محمد تقی / جنگ و جهاد در قرآن / قم / انتشارات موسسه آموزش و پژوهش امام خمینی (ره) / چاپ چهاردهم / تابستان ۱۳۹۴ ش.
- ۱۷- نبویان / محمود / جستارهایی در باب دین / قم / موسسه امام خمینی (ره) / تاریخ ۱۳۹۳ ش.